

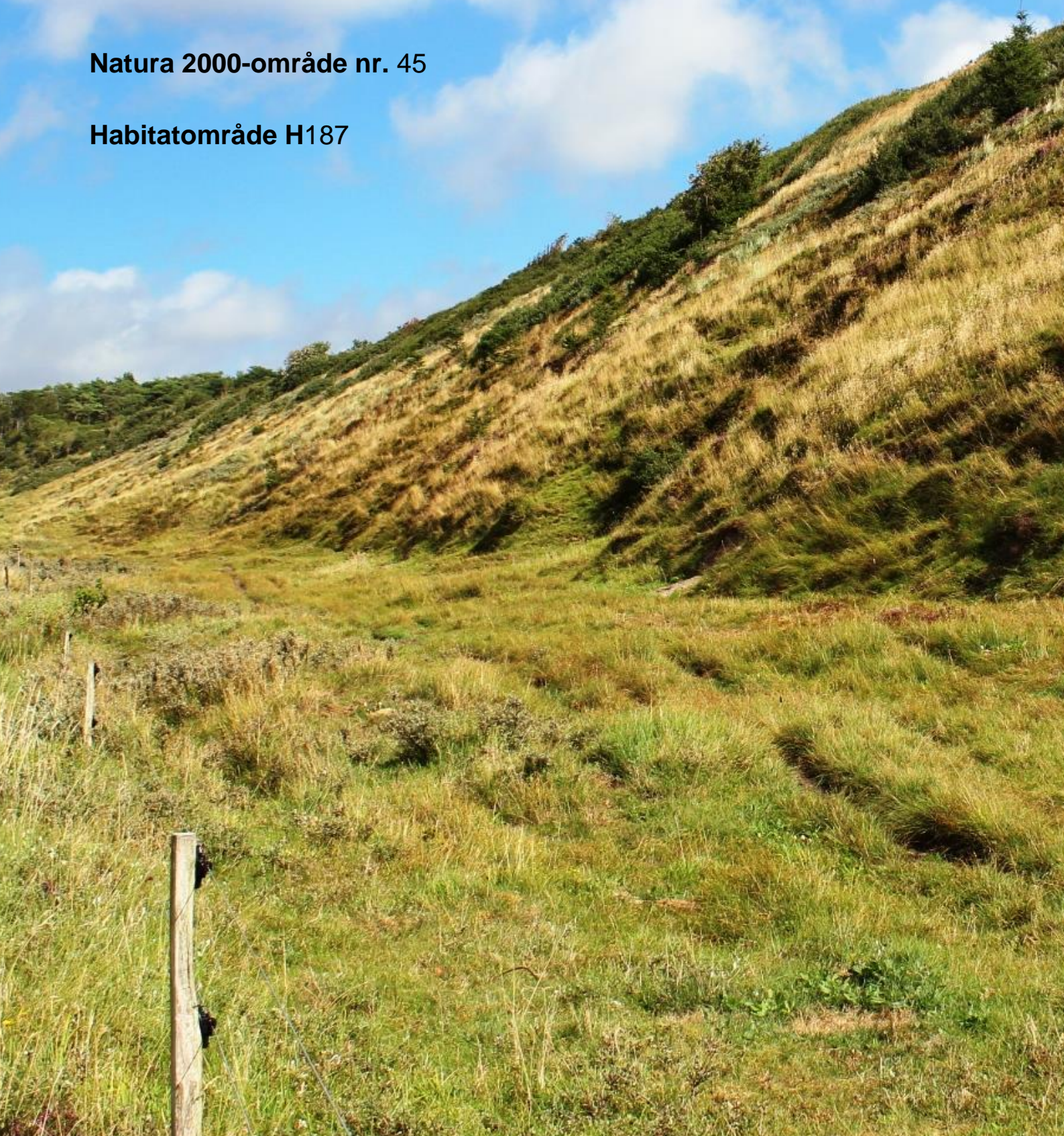
Natura 2000-handleplan 2016–2021

2. planperiode

Korsø Knude

Natura 2000-område nr. 45

Habitatområde H187

Kolofon:

Titel: Natura 2000 handleplan
2. planperiode 2016 – 2021
Natura 2000-område nr. 45
Korsø Knude

Udgiver: Thisted Kommune

År: 2017

Forsidefoto: Korsø Knude, Karin Ølgaard Madsen

Kort: © 2014 Pitney Bowes Software Inc.

Må citeres med kildeangivelse.

THISTED KOMMUNE

Plan- og Miljøafdelingen

Natur

Kirkevej 9

7760 Hurup

teknisk@thisted.dk

Indholdsfortegnelse

Resumé	4
Baggrund	5
Redegørelse for gennemførelse af seneste handleplan	6
Behov for indsatser	7
Indsatser fordelt på aktør	8
Prioritering af den forventede indsats	8
Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse	9
Bilag 1: Resumé af offentlige lodsejeres drifts- og plejeplaner	10
Bilag 2: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag	13

Resumé

Handleplanen for Natura 2000-område nr. 45 Korsø Knude (habitatområde 187) beskriver den indsats, der skal igangsættes i Natura 2000-området inden udgangen af 2021. Området har et areal på 20 ha, hvoraf 19 er statsejet.

Målet er at bevare og fremme de naturtyper og arter, som området er udpeget for at beskytte. Der vil i særlig grad skulle ske en indsats for naturtypen kalkoverdrev.

Indsatsen i denne planperiode er rettet mod at skabe økologisk sammenhæng med nærværende liggende kalkoverdrev, pleje af overdrev samt bekæmpelse af ikke-hjemmehørende arter.

Langt størstedelen af dette område (omkring 95 %), derunder alt kortlagt habitatnatur i området, er statsejet.

Figur 1: Den blå skravering på kortet viser udstrækningen af Natura 2000-område nr. 45 Korsø Knude.

Baggrund

Naturstyrelsen (nu Miljøstyrelsen), har udarbejdet Natura 2000-planer for de 252 udpegede beskyttelsesområder, som indgår i den danske del af det europæiske Natura 2000-netværk. Planerne beskriver målene for det enkelte beskyttelsesområde og fastlægger de indsatser, der skal ske inden for planperioden 2016–2021. Natura 2000-planerne kan ses på Miljøstyrelsens [hjemmeside](#).

Natura 2000-planerne 2016-2021 har fokus på:

- Sikring af naturpleje
- færdiggørelse og sikring af indsats fra planperioden 2010-2015
- sammenhæng i naturen
- levesteder for ynglefugle og bekæmpelse af invasive arter

Ud fra Natura 2000-planerne har kommunerne udarbejdet kommunale handleplaner, som skal medvirke til at gennemføre Natura 2000-planerne for de enkelte områder. Denne handleplan er udarbejdet af Thisted Kommune på grundlag af Natura 2000-plan for område nr. 45 Korsø Knude.

Hver kommune er ansvarlig for de dele af handleplanen, der vedrører kommunens geografiske område på land og kystnære områder. Planlægningen for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer varetages dog af Miljøstyrelsen og gennemføres hvert 12. år. Skovhandleplaner 2010-21 gælder således fortsat. Kommunerne og Miljøstyrelsen er hver især ansvarlige for, at handleplanerne gennemføres inden udgangen af år 2021.

Offentlige lodsejere, som ejer arealer i Natura 2000-område, kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i egne drifts- og plejeplaner. Naturstyrelsen Thy ønsker selv at udarbejde drifts- og plejeplaner for egne arealer, og resuméer af disse planer kan ses i bilag 1.

Den lovgivningsmæssige baggrund for handleplanerne findes i miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 1251 af 29. september 2016), bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27. juni 2016) og bekendtgørelse om tilvejebringelse af Natura 2000-skovplanlægning (bekendtgørelse nr. 946 af 27. juni 2016).

Den kommunale handleplan skal ifølge lovgivningen indeholde:

- En prioritering af kommunalbestyrelsens forventede forvaltningsindsats i planperioden på baggrund af en opgørelse af behovet for konkrete forvaltningstiltag
- De forventede initiativer, som kommunalbestyrelsen vil tage for at gennemføre Natura 2000-planen, herunder en plan for interessentinddragelse.
- En oversigt over fordelingen af indsatsen mellem kommunale myndigheder, Miljø- og Fødevarerministeriet og offentlige lodsejere.
- En redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er gennemført.

Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen.

De kommunale handleplaner skal i samspil med vandplanlægningen realisere Natura 2000-planen, for så vidt angår vandbehov for de naturtyper, som er direkte afhængige af et vandøkosystem. Natura 2000-planens mål om forbedret vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande realiseres gennem indsatsen i vandplanlægningen, og skal ikke indgå i de kommunale Natura 2000-handleplaner.

Den kommunale Natura 2000-handleplan er som udgangspunkt omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer (lovbekendtgørelse nr. 1533 af 10. december 2015). Thisted Kommune har forud for den endelige vedtagelse af handleplanen foretaget en miljøscreening af denne og truffet afgørelse om, at der ikke er behov for at lave en miljøvurdering. Det er kommunens vurdering, at handleplanens indhold og indsatser overordnet set vil medføre en positiv effekt på naturtyper og arter, som området er udpeget for.

Redegørelse for gennemførelse af seneste handleplan

De kommunale handleplaner for første planperiode har været gældende siden udgangen af 2012. Kommunen har i den mellemliggende periode arbejdet for at gennemføre de indsatser, der blev beskrevet i Natura 2000-handleplanerne for planperioden 2010-2015.

På grund af dette Natura 2000-områdes ejerforhold, hvor ca. 95 % er statsejet og da der ikke er kortlagt habitatnatur indenfor det resterende privatejede areal, er indsatsen for områdets naturtyper sikret gennem Naturstyrelsen Thys drifts- og plejeplaner (se bilag 1).

Der er derfor i 1. planperiode ikke beskrevet nogen konkrete forvaltningsindsatser ud over hvad der står i ovennævnte drifts- og plejeplaner. Thisted Kommune har således ikke finansieret eller afsat midler til nogen aktiviteter i området i 1. planperiode.

Der er ikke iværksat Life-projekter inden for Natura 2000-området.

Indsatser gennemført på offentlige arealer

Naturstyrelsen har gennemført 11 indsatser i dette Natura 2000-område i perioden 2010-2015. Disse indsatser består af en række plejetiltag, herunder hegning, græsning og rydning af opvækst på et areal der udgår i alt 12 ha. Disse indsatser har bidraget positivt til opfyldelse af Natura 2000-handleplanens målsætninger. En mere konkret redegørelse af Naturstyrelsens indsats kan ses på [Naturstyrelsens hjemmeside](#).

Behov for indsatser

Natura 2000-planen for nr. 45 Korsø Knude beskriver de konkrete mål for indsatsen. Den statslige Natura 2000-plan inkl. indsatsprogrammet kan ses på Miljøstyrelsens [hjemmeside](#), mens naturtyper og arter på udpegningsgrundlag fremgår af bilag 2. På baggrund af dette har kommunen vurderet, at der er behov for nedenstående konkrete forvaltningstiltag.

Tabel 1. Behov for forvaltningstiltag for naturtyperne*

Forventede forvaltningstiltag og metoder	Skøn over behov:		
	Igangværende indsats	Ny indsats	Samlet behov for indsats
Indsatser i området*	<i>0 ha</i>	<i>0 ha</i>	<i>0 ha</i>

* Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne drifts- og plejeplaner. Se bilag 1.

Som det fremgår af tabel 1 er det skønnet at der intet behov er for at udføre nogle plejeindsatser på den private del af arealet. Dette skyldes at langt størstedelen af Natura 2000-området er statsejet, og derfor er områdets behov for forvaltning beskrevet i Naturstyrelsen Thys egne drifts- og plejeplaner for området (bilag 1).

Den eneste art på områdets udpegningsgrundlag er odder (se bilag 2). Der er ingen specifik indsats for arten, udover indsatsen for naturtyper på de offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne drifts- og plejeplaner (bilag 1). Indsatsen for naturtyperne forventes i væsentligt omfang at bidrage til at sikre egnede levesteder for arten.

Figur 2: Korsø Knude består af stejle nordvestvendte overdrevsskrænter og det omkringliggende klitlandskab. Fotograf: Karin Ølgaard Madsen

Indsatser fordelt på aktør

I Natura 2000-planens indsatsprogram er findes for området følgende retningslinjer:

Generelle retningslinjer:

1. Myndighederne tager i deres administration af lovgivningen og deres forvaltning udgangspunkt i målsætningen for det enkelte Natura 2000-område og sikrer dermed en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget.
2. Der arbejdes for at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje.
3. Der arbejdes for at sikre egnede levesteder for områdets arter
4. Indsatser gennemført i 1. planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats.

Område specifikke retningslinjer

1. Der er ingen specifikke retningslinjer for dette Natura 2000-område i denne planperiode.

Det kan både være handleplanmyndighederne og offentlige lodsejere, der skal følge op på disse retningslinjer. Fordeling af indsatser mellem handleplansmyndighed og offentlige lodsejere er angivet i tabel 2.

Tabel 2. Fordeling af opgaver mellem handleplanmyndighed og offentlige lodsejere

Indsats	Offentlig lodsejer	
	Thisted Kommune	Naturstyrelsen
Generelle retningslinjer		
2 og 3. Der arbejdes for at sikre en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje	0 ha	Op til 15 ha
3. Genrydning af uønsket opvækst og øvrig indsatsvedligeholdelse.	0 ha	Op til 13,3 ha

Prioritering af den forventede indsats

Prioriteringen af den forventede forvaltningsindsats i planperioden skal ske på baggrund af opgørelsen af behovet for konkrete forvaltningstiltag (se afsnittet *behov for indsatser*). Den nedenstående prioritering vil således afspejle den forventede tidsfølge af indsatsen i forbindelse med de konkrete forvaltningstiltag.

Langt størstedelen af Natura 2000-område nr. 45 Korsø Knude er statsejet og indsatsen for naturtyperne er derfor sikret gennem Naturstyrelsens drifts- og plejeplaner. Der er mindre end 1 ha der er privatejet. Der er ikke kortlagt habitatnatur indenfor dette areal.

1. Thisted Kommune vil imødekomme lodsejere, der på eget initiativ henvender sig med interesse for at gennemføre et naturplejeprojekt på de privatejede arealer.

Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse

Tabel 3 viser kommunens plan for interessentinddragelse, men der kan ske ændringer hvis det ønskes af lodsejerne, eller hvis andre forhold taler for det.

Tabel 3. Forventet plan for interessentinddragelse

Projekt navn	Initiativ	Tidsplan
Facilitering af tilskudsordninger	Bidrage med oplysninger og udbredelse af Natura 2000 tilskudsordningerne til lodsejere.	Hele planperioden, dog primært i tilknytning til ansøgningsrunderne.

Eventuelle projekter gennemføres ved frivillige aftaler, og derfor er det i mange tilfælde ikke på nuværende tidspunkt muligt at beskrive hvornår projekterne fysik bliver udført. Kommunen vil i hvert enkelt tilfælde sørge for, at relevante interessenter bliver inddraget.

Figur 3: Korsø Knude. I forgrunden ses hedevegetation. I baggrunden ses kalkoverdrev. Fotograf: Karin Ølgaard Madsen.

Bilag 1: Resumé af offentlige lodsejeres drifts- og plejeplaner

Natura 2000-området består af et habitatområde 187. Dette Natura 2000-område er specielt udpeget på grundlag af en væsentlig tilstedeværelse af følgende naturtyper: Kalkoverdrev.

Natura 2000-området har et areal på 20 hektar. Korsø Knude er den nordvestlige ende af en kalkknude med en stejl vest- og nordvest vendt skrænt.

Landskabet nedenfor var i stenalderen et lavvandet hav. Korsø Knude var en af en række øer, og 1.000 år efter står øen med stejle kystskrænter mod vest og nord. Disse skrænter danner i dag levested for en række sjældne planter, der er knyttet til den kalkholdige jordbund.

Dele af knuden er dækket af et mere eller mindre tykt lag af flyve-sand med enkelte blottede kalkpartier. Vegetationen består derfor af overdrevsvegetation på kalkpartierne, og klitvegetation på de sanddækkede dele. Området er levested for sjældne planter som bitter mælkeurt, bakke fnokurt, stivhåret kalkkarse, dansk kambunke og den rødlistede hvidgrå draba. Det er derved af stor botanisk betydning at den lavtvoksende, artsrige overdrevsvegetation bevares.

Tabel I: Kortlagte lysåbne naturtyper i plejeplanen

Lysåbne naturtyper (ha)		
	Naturtype	Total
2130	Grå/grøn klit	2,9
2140	Klithede	6,2
6210	Kalkoverdrev	3,9
2170	Grårisklit	0,3
I alt		13,3

Indsats for de lysåbne naturtyper

I det følgende angives Naturstyrelsens planlagte indsats for de lysåbne naturtyper på udpegningsgrundlaget. Indsatsen er beskrevet i de følgende tabeller.

Tabel II: Plejemål for lysåbne naturtyper

Areal omfattet af indsatsen (ha)				Omfattet af eksisterende planlægning	
	Naturtype	Plejetiltag		Total	
Eksisterende habitatnatur	2130	Grå/grøn klit	Rydning af opvækst	Eksisterende	2,9
			Græsning	Eksisterende	1,1
			Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	0,8

			Bekæmpelse af andre problemarter	Eksisterende	0,8
	2140	Klithede	Rydning af opvækst	Eksisterende	6,2
			Græsning	Eksisterende	4,9
			Bekæmpelse af andre problemarter	Eksisterende	0,3
			Afbrænding	Eksisterende	1,0
	2170	Grårisklit	Rydning af opvækst	Eksisterende	0,3
			Græsning	Eksisterende	0,3
	6210	Kalkoverdrev	Rydning af opvækst	Eksisterende	3,9
			Græsning	Eksisterende	3,9
			Bekæmpelse af invasive arter	Nyt	1,9

Table III: Planlagte løbende plejetiltag for lysåbne naturtyper

Areal omfattet af indsatsen (ha)					
		Naturtype	Plejetiltag	Omfattet af eksisterende planlægning	Total
Eksisterende habitatnatur	2130	Grå/grøn klit	Rydning af opvækst	Eksisterende	2,9
			Græsning	Eksisterende	1,1
			Bekæmpelse af invasive arter	Eksisterende	0,8
			Bekæmpelse af andre problemarter	Eksisterende	0,8
	2140	Klithede	Rydning af opvækst	Eksisterende	6,2
			Græsning	Eksisterende	4,9
			Bekæmpelse af andre problemarter	Eksisterende	0,3
			Afbrænding	Eksisterende	1,0
	2170	Grårisklit	Rydning af opvækst	Eksisterende	0,3
			Græsning	Eksisterende	0,3
	6210	Kalkoverdrev	Rydning af opvækst	Eksisterende	3,9
			Græsning	Eksisterende	3,9
			Bekæmpelse af invasive arter	Nyt	1,9

Særlig indsats for arter

Plejen af områdets lysåbne naturtyper vil samtidig tilgodese en række arter på udpegningsgrundlaget.

Forventningen til den samlede indsats

Den samlede indsats for naturtyper og arter på styrelsens arealer forventes at medføre, at:

- For naturtyper og for arters levesteder, der er vurderet til tilstandsklasse I eller II er målsætningen, at udviklingen i deres areal og tilstand er stabil eller i fremgang.
- For naturtyper og arters levesteder, der er vurderet til tilstandsklasse III-V er målsætningen, at udviklingen i deres tilstand er i fremgang, således at der på sigt opnås tilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

- Det samlede areal af naturtypen/levestedet skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det.
- For naturtyper uden tilstandsvurderingssystem er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af naturtyperne stabiliseres eller øges.
- For arter uden tilstandsvurderingssystem og for deres levesteder er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for de udpegede arter stabiliseres eller øges, således at der er grundlag for tilstrækkelige egnede yngle- og fourageringsområder for arterne.

Bilag 2: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område bestående af habitatområde H45.

Der findes i området fem forskellige habitatnaturtyper. Disse er alle kortlagt indenfor den del af Natura 2000-området der er ejet af Naturstyrelsen.

Tabel 3. Naturtyper på udpegningsgrundlaget **

Naturtype nr.	Naturtype navn
2130	Grå/grøn klit
2170	Grårisklit
6210*	Kalkoverdrev
2140*	Klithede
3260	Vandløb

* Prioriteret habitatnaturtype

** Der er ingen arealer med kortlagt habitatnatur udenfor de offentlige arealer hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egen drifts- og plejeplan.

Arter på udpegningsgrundlaget.

1355	Odder
------	-------

